

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
«Підприємництво та торгівля»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D7 «Торгівля»
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право,
кваліфікація бакалавр підприємництва та торгівлі

Представлена на рецензію освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» розроблена кафедрою підприємництва і торгівлі Національного університету «Чернігівська політехніка» та передбачає підготовку професіоналів, здатних працювати у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету, яка полягає у розвитку особистості та професійного зростання учасників освітнього процесу, формування компетенцій, що визначають конкурентоспроможність випускників на ринку праці в Україні та світі.

Сучасні умови розвитку економіки в сфері підприємництва вимагають від освітньої підготовки майбутніх фахівців не лише глибоких теоретичних знань, але й практичних навичок для ефективного виконання професійних обов'язків за спеціальністю, організації та ведення підприємницької справи, власного бізнесу у сфері виробництва та торгівлі, здійснення операцій на біржах в умовах постійних змін зовнішнього середовища, зокрема під час воєнного та повоєнного часу, а також підготовку студентів для подальшого навчання з метою отримання вищих кваліфікаційних рівнів і наукових ступенів.

У програмі чітко сформульовані мета та цілі навчання, а також загальні й фахові компетентності, які мають бути сформовані у майбутніх фахівців. Результати навчання забезпечать їх конкурентоспроможність на ринку праці. Всі елементи програми розроблені на високому науковому та методичному рівні, з урахуванням передового вітчизняного та зарубіжного досвіду. Перелік та обсяг нормативних і вибіркових дисциплін, а також послідовність їх вивчення відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» і відповідають вимогам потенційних роботодавців та практиків, з якими поводитись постійні консультації. Так, в склад проєктної групи, крім

викладачів кафедри, входили експерт 1 категорії бюро експертиз Чернігівської регіональної ТПП та здобувач вищої освіти.

Окремо слід відмітити поєднання двох напрямів освітньої програми: підприємництво і торгівлю. А також логічність та послідовність вивчення дисциплін фахового спрямування, через які студенти набувають компетентності у сфері торгівлі. Кафедра, маючи належну матеріально-технічну базу здатна повною мірою забезпечити не лише теоретичне опанування таких дисциплін як Теоретичні основи товарознавства, Харчові продукти, Непродовольчі товари, Безпечність товарів, Естетика товарів та дизайн, але й набути студентами практичних навичок у цій сфері.

Цікавим аспектом освітньо-професійної програми є можливість поглиблення індивідуальної траєкторії навчання здобувачів через вибір фахового спрямування: або «підприємництво і торгівля», або «міжнародна логістика та зовнішня торгівля».

Важливою перевагою програми є значний обсяг практичної підготовки. Набуття професійних навичок відбувається не лише через лабораторні та практичні заняття, а й через проходження чотирьох різних видів практики: навчальної «Вступ до фаху» (1 курс), «Інфокомунікації в підприємстві» (2 курс), торговельної (3 курс) та підприємницької (4 курс), тривалістю три тижні кожна (загалом 12 кредитів ЄКТС).

Розроблена освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 «Торгівля» у Національному університеті «Чернігівська політехніка» відповідає сучасному рівню розвитку науки та практики в освітній діяльності та пов'язана з формуванням і розвитком стратегічного мислення в питаннях ефективного ведення бізнесу, наукового підходу до вирішення проблем у сфер підприємництва і торгівлі. Це дозволяє рекомендувати її для впровадження в освітній процес Національного університету «Чернігівська політехніка» для підготовки здобувачів вищої освіти як денної, так і заочної форм навчання.

Керуючий магазином
ТОВ «Сільпо Фуд»

О.В. Глазкова

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
«Підприємництво та торгівля»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю **D7 Торгівля**
галузі знань **D Бізнес, адміністрування та право**
Кафедри підприємництва і торгівлі
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Актуальність освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля» обумовлена стрімкою трансформацією глобального економічного середовища та зростаючою потребою у висококваліфікованих фахівцях, здатних ефективно функціонувати в умовах цифрової економіки та динамічних ринкових змін. Програма набуває особливої актуальності в контексті розвитку української економіки, де відбувається активна трансформація бізнес-середовища, модернізація торговельних відносин та інтеграція у глобальні фінансові ринки. В умовах післявоєнної відбудови економіки України зростатиме потреба у фахівцях, здатних створювати та розвивати стійкі бізнес-моделі, ефективно управляти ресурсами та впроваджувати інноваційні підходи до ведення підприємницької діяльності.

Програма передбачає 240 кредитів ECTS, що розподілені між загальноосвітніми, професійними дисциплінами, вибірковими компонентами та практичною підготовкою. Це забезпечує комплексність освіти. Комбінація економічних, правових, логістичних та управлінських дисциплін надає випускникам широкі можливості для працевлаштування. Особлива увага приділяється розвитку soft skills, що є критично важливими для успішної професійної реалізації в сучасному бізнес-середовищі. Програма забезпечує формування таких компетентностей як критичне мислення, адаптивність, лідерські якості. Розвиток підприємницьких навичок здійснюється через систему практико-орієнтованого навчання, що забезпечує формування відповідних компетентностей. Інноваційною складовою програми є введення вибіркової компоненти «Сучасний штучний інтелект», що відповідає сучасним трендам цифрової трансформації бізнесу.

Освітньо-професійна програма передбачає диверсифікований підхід до формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за

рахунок вибірових компонентів. Диференціація фахового спрямування на «підприємництво і торгівля» та «міжнародна логістика та зовнішня торгівля» у межах спеціальності сприяє формуванню унікальних професійних траєкторій, що корелюють із сучасними тенденціями ринку праці. Така біфуркація освітніх компонентів у межах спеціальності забезпечує поглиблену професійну спеціалізацію та розширює спектр компетентностей майбутніх фахівців відповідно до їх професійних інтересів та кар'єрних прагнень.

Результати навчання за програмою корелюють з актуальними потребами ринку праці та враховують запити потенційних роботодавців, регіональну специфіку економічного розвитку, глобальні тренди у сфері підприємництва і торгівлі та вимоги до digital-компетентностей. Програма постійно актуалізується відповідно до змін у законодавчій базі, трансформації бізнес-середовища, feedback від стейкхолдерів.

Таким чином, освітньо-професійна програма забезпечує комплексну підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно функціонувати в сучасному бізнес-середовищі, адаптуватися до його динамічних змін та вирішувати складні професійні завдання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Програма не лише відповідає поточним вимогам ринку праці, але й враховує перспективні напрямки розвитку економіки, забезпечуючи випускників необхідними компетентностями для успішної професійної реалізації.

Загалом рецензована ОПП «Підприємництво та торгівля» за спеціальністю D7 Торговля для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти рекомендується до реалізації в освітньому процесі кафедри підприємництва і торгівлі Національного університету «Чернігівська політехніка».

Рецензент:

Начальник відділу стратегічного і
процесного менеджменту,

Центр стратегічних змін АТ «Ощадбанк»

Г. К. Іванов

23.08.2025

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-професійну програму
«Підприємництво та торгівля»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D7 Торгівля, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право,
розроблену на кафедрі підприємництва і торгівлі
Національного університету «Чернігівська політехніка»
кваліфікація: бакалавр підприємництва та торгівлі

У сучасних умовах розвитку суспільства підприємництво набуває все більшого значення як важливий драйвер економічного зростання, інновацій та соціального благополуччя. Беззаперечним є той факт, що підприємництво відіграє ключову роль у соціально-економічному розвитку не тільки окремих регіонів, але й держави в цілому. Його розвиток сприяє створенню нових робочих місць, підвищенню добробуту населення та формуванню стабільної економіки. Успішне функціонування економіки значною мірою залежить від рівня підприємницької активності, яка є каталізатором прискорених темпів економічного розвитку, інновацій та підвищення конкурентоспроможності країни на глобальному ринку.

Для багатьох громадян України, особливо в умовах трансформації економіки та пошуку нових можливостей для самореалізації, підприємництво стає основною формою трудової діяльності. Молоде покоління, яке вирізняється активністю, творчим підходом та прагненням до незалежності, особливо тяжіє до ведення власного бізнесу. Це актуалізує необхідність здобуття сучасних професійних компетентностей, які дозволяють успішно адаптуватися до швидкозмінюваних умов ринку, впроваджувати інноваційні рішення та ефективно керувати підприємницькою діяльністю.

З огляду на ці виклики, освітньо-професійна програма «Підприємництво, та торгівля», розроблена проектною групою кафедри підприємництва і торгівлі НУ «Чернігівська політехніка», спрямована на формування у студентів глибоких теоретичних знань, практичних умінь та навичок, які є необхідними для успішної реалізації підприємницької діяльності. Програма також орієнтована на опанування загальними засадами методології наукової та професійної діяльності, що дозволяє випускникам розуміти сучасні тенденції у сфері підприємництва і торгівлі, а також впроваджувати їх у своїй практиці.

Особлива увага в програмі приділяється послідовності вивчення дисциплін, що забезпечує логічну й послідовну підготовку фахівців. Перелік та співвідношення нормативних та вибіркового компонентів програми відповідають сучасним освітнім стандартам та враховують вимоги ринку праці. Це дозволяє формувати у студентів ті компетентності, які є необхідними для вирішення складних спеціалізованих завдань у сферах підприємництва і торгівлі, а також забезпечує високу професійну готовність до роботи в умовах реального бізнес-середовища.

Усі дисципліни, які містить рецензована освітньо-професійна програма, виконані на високому науковому та методичному рівнях з урахуванням вимог сьогодення та на підставі

консультацій із фахівцями-практиками, здобувачами вищої освіти й іншими стейкхолдерами. Таким чином, освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» не лише відповідає сучасним вимогам ринку праці, але й формує у студентів такі професійні та особистісні якості, які дозволяють їм бути конкурентоспроможними фахівцями, здатними ефективно діяти у складних і динамічних умовах сучасної економіки.

Особливої уваги заслуговує можливість, передбачена рецензованою освітньо-професійною програмою, обрати індивідуальну освітню траєкторію. Студенти, окрім вибору необхідних для майбутньої професійної діяльності окремих вибіркових дисциплін, можуть зосередитися на напрямках «Підприємництво і торгівля» або «Міжнародна логістика та зовнішня торгівля». Для здобуття необхідних компетентностей проектна група у співпраці з представниками роботодавців підбрала та пропонує до вивчення логічну послідовність рекомендованих освітніх компонентів, які відповідають цим напрямкам. Такий підхід дозволяє здобувачам вищої освіти максимально розкрити свій особистісний потенціал і ефективно підготуватися до майбутньої професійної діяльності, що підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці.

Сучасні умови диктують необхідність включення до освітньої програми дисциплін, спрямованих на оволодіння навичками застосування цифрових технологій у підприємницькій діяльності: «Інформаційні і комунікаційні технології», «Цифрові бізнес-технології у підприємстві», практика «Інфокомунікації в підприємстві». Ці дисципліни стають надзвичайно актуальними, оскільки цифрова трансформація бізнесу відкриває нові можливості для розвитку та підвищення ефективності підприємницької діяльності. Вони сприяють підготовці студентів до роботи в умовах, коли цифрові інструменти є невід'ємною частиною бізнес-процесів.

На основі викладеного, освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7 Торгівля галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблена кафедрою підприємництва і торгівлі НУ «Чернігівська політехніка», є перспективною для ринку праці. Вона відповідає сучасним вимогам науки і може бути рекомендована для використання у підготовці здобувачів вищої освіти. Програма не лише забезпечує високий рівень теоретичних знань та практичних навичок, але й формує у студентів уміння адаптуватися до змін у професійному середовищі, що є ключовим фактором успішності в сучасному бізнесі.

Директор
ТОВ «Торговий дім «ВІАТ»

22.05.2025

Віктор БЕЛІЧЕНКО